

Staten paalægger sine Undersaatter, at de skulle vaccineres; i mangfoldige Tilfælde, saaledes ved Konfirmation, og jeg tror ogsaa ved Giftermaal, ved Indtrædelse i Officerstanden osv., skal der fremvises Vaccinationsattest. Der er altsaa et Statspaalæg om at lade sig vaccinere; altsaa bortset fra, at Vaccinen intet Lægemedel er, men et Immunitetsmiddel, er det ogsaa paabudt af Staten, at det skal benyttes. Dernæst blev ogsaa Tuberkulinindsprøjtningen nævnt i det andet Ting. Tuberkulinindsprøjtning er imidlertid heller intet Lægemedel, men kun et Mittel til at konstatere, hvorvidt Kvæget har Tuberkulose, og det staar enhver frit for, om de ville benytte det eller ej. Men for mange er det af Interesse at lade Tuberkulinindsprøjtninger foretage, nemlig naar de ville udføre Kvæget, idet Kvæget paa den anden Side af Grænsen skal underkastes en Tuberkulinprøve. Altsaa de to Forbilleder passe ikke. Men man kunde nu spørge, om det ikke i filantropisk eller i statsøkonomisk Henseende maatte anses for at være rigtigt, og derfor kan jeg ikke sige andet, end at jeg sympatiserer med Tanken, ikke om at uddele det ubetinget gratis, men at uddele det til trængende Familier, hvor det under givne Forhold kunde komme til at spille en Rolle som Immunitetsforanstaltning, som en beskyttende Foranstaltning. Men denne Opfattelse vil jeg ikke gøre gældende her af den simple Grund, at jeg, efter at have læst Folketingets Forhandlinger, ved, at det vilde være at give Lovforslaget Gift — for at bruge et i Folketinget populært Udtryk. Jeg siger altsaa kun dette for at betegne min personlige Stilling til Sagen. Jeg skal derfor anbefale Forslaget paa det bedste, idet jeg erindrer om, hvad jeg allerede har berørt, at en privat Anstalt kan man ikke vente oprettet hos os.

En anden Ting, jeg ikke har berørt, er Spørgsmaalet om Betalingens Størrelse. Tre Portioner ere omtrent det gennemsnitlige, der bruges til Indsprøjtning. Det kan variere mellem 2, 3 og 4 Portioner efter Serumets Styrke og koster fra 45 til 60 Kr. Naar vi nu gaa ned til at sætte Prisen til $\frac{1}{6}$ og spørge, hvorvidt det kan give Udbytte til Forrentning af Anlægskapitalen, skal jeg gøre opmærksom paa, at, saafremt der bliver brugt akkurat lige saa meget Serum som tidligere — hvad jeg tvivler om, da der ødsles mere med et Mittel, der er gratis, end naar der skal betales for det — vil der, da der tidligere blev brugt for 30 à 33,000 Kr. om Aaret,

blive brugt for $\frac{1}{5}$ heraf, 6—7,000 Kr., hvilket er $3\frac{1}{2}$ pCt. af Anlægskapitalen, som er 172,800 Kr. Man kunde altsaa forrente Anlægskapitalen, saafremt man blev ved at have det samme Forbrug som tidligere, men det betvivler jeg.

Endelig er der et sidste Spørgsmaal, jeg skal berøre. Det er de private Fabrikkers Paalidelighed. Jeg har talt om de private Fabrikker, men ikke om deres Paalidelighed. I Tyskland betragter man dem ikke — skønt de have det mest udmærkede Fabrikat, som tænkes kan, særlig den ene — som fuldt paalidelige, idet Staten har oprettet en Kontrolanstalt. En saadan vilde imidlertid, hvis man vilde gaa den Vej her, opluge vistnok henved $\frac{2}{3}$, om ikke mere, af det Beløb, der bevilges til selve Institutet, idet der kræves Hestestald, Stald til Marsvin osv. — hele denne Undersøgelse maa foretages gennem Forsøgsdyr — og saa er der desuden den kemiske Analyse. I den Retning kan man slet ikke anbefale private Anstalter, og at de heller ikke ere saa fuldstændig paalidelige, fremgaar af forskellige Ting, som ere bekendte i Lægekredse, idet man i Kampen for at gøre Serum saa kraftigt som muligt f. Eks. har fundet paa at underkaste det en Inddampning. Man frembringer derved unægtelig en større Antitoksinstyrke i det samme Kubikmaal af Serum, men man frembringer derved tillige den tilsvarende større Styrke, selve Blodvædsken, der har den uheldige Virkning i Retning af Bisygdomme; det er altsaa i Grunden et Bedrag. Der kan foregaa andet, som ikke er Bedrageri, men Føjsyn; man kan søge at sikre sig Serumets længere Bevarelse ved Tilsætningen af forskellige Antiseptika, men man ved ikke, hvilke skadelige Følger disse Sikringsmidler kunne have. Altsaa det sikreste er en Statsanstalt, og naar der er udtalt andetsteds, at Sikkerheden ikke er stor, at man i fremmede Lande har set Eksempler paa, at der er sket store Ulykker, kan jeg kun sige, at den Omhu, Videnskabsmændene udvise her i Danmark, og den Samvittighedsfuldhed, hvormed de gaa frem, er en saadan, at jeg tør tro saa meget paa de danske Videnskabsmænd, at noget, som i mindste Maade kunde sammenlignes med, hvad der er sket i Østerrig med Hensyn til Pestbaciller, eller i et sydligere Land med Hensyn til Serum, der var befængt med Tetanos Gift, ikke vil indtræde her. Jeg tror, som sagt, at vi maa gaa til en Statsanstalt og til en Statsanstalt, der er saa stor, at den ved Siden af at producere Serum kan gennem-